

UREDBA O KAKVOĆI TEKUĆIH NAFTNIH GORIVA

Ovih se dana u našim medijima moglo čuti mnogo "naručenih" izjava o kvaliteti motornih goriva na hrvatskom tržištu, a znakovita je bila emisija 08.06.2006. u 7.30 na Radio Sljemenu. Gospodin prof. I. Mahalac s Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu bio je korektan u svojim komentarima, dok su profesor s Fakulteta za prometne znanosti i jedan privatni mehaničar svašta izgovorili neistinito o gorivu općenito, a i o asortimanu u Republici Hrvatskoj, što je dodatno zamrsilo nepoznavanje goriva. Umjesto da se slušateljima olakšalo, učinjen je suprotni efekt.

Vlada RH, tj. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je naručilo studiju o strukturi voznog parka u Hrvatskoj i kvaliteti goriva, a u izradi bi trebali sudjelovati stručnjaci HAK-a, Fakulteta za strojarstvo i brodogradnju, Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, Fakulteta prometnih znanosti, Znanstvenog vijeća za naftu HAZU i Hrvatskog društva za goriva i maziva. Studija vjerojatno neće odgovoriti na željena pitanja, jer malo ljudi u Hrvatskoj kompleksno poznaje motorna goriva, a želja je spomenutog Ministarstva da u izradi ne sudjeluju stručnjaci koji su djelatnici INE, čime su automatski isključeni upravo najkompetentniji stručnjaci koji su ujedno članovi Znanstvenog vijeća za naftu HAZU i Hrvatskog društva za goriva i maziva, a time su jednim dijelom automatski isključene i ove dvije organizacije.

Veliki problemi u području kvalitete goriva u RH proizlaze iz ureda Vlade i njezinih ministarstava. Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva, NN 53/2006 je djelo Vladinih i ININIH stručnjaka, s velikim otporima iz Vladinih redova oko nekih stajališta stručnjaka INE, zbog nerazumijevanja ili loše namjere. Stoga je Uredba nedorečena. Tako se, npr. inzistiralo da se u izjavi proizvođača/uvoznika o sukladnosti značajki kakvoće tekućih naftnih goriva s Uredbom decidirano navede i norma ili specifikacija s kojom je gorivo sukladno. Obrazlagano je da je dovoljno navesti sukladnost sa Uredbom, iako ona ne zahtijeva prezentiranje svih značajki za pojedino gorivo. To nije prihvaćeno, iako takva obveza proizlazi iz niza zakona, a to su: Zakon o normizaciji, Zakon o općoj sigurnosti proizvoda, Zakon o zaštiti potrošača i Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti.

Donosimo ciljana pojašnjenja vezana uz navedene zakone:

Zakon o normizaciji

Ciljevi normizacije jesu:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša,
- promicanje kakvoće proizvoda, procesa i usluga.

Članak 11.

Sukladnost određenoga proizvoda, procesa ili usluge s hrvatskom normom može se potvrditi izjavom o sukladnosti, potvrdom (certifikatom) o sukladnosti ili oznakom sukladnosti.

Zakon o općoj sigurnosti proizvoda

Članak 3.

(b) Sigurni proizvod

- značajke proizvoda, osobito njegov sastav, pakiranje, upute za sklapanje te po potrebi ugradba i održavanje.

c) Opasni proizvod je svaki proizvod koji nije sukladan s definicijom iz točke (b) stavka 1. ovoga članka.

Članak 4.

(1) Proizvođač je obvezan stavljati na tržište samo sigurne proizvode.

2) U smislu stavka 1. ovoga članka proizvod se smatra sigurnim:

- kad ispunjava sve zahtjeve sadržane u tehničkim propisima koji se na njega odnose,

- ako nema odgovarajućih tehničkih propisa, kad ispunjava zahtjeve hrvatskih norma kojima su preuzete europske norme, čiji je popis objavljen u *Narodnim novinama*,

- ako nema odgovarajućih tehničkih propisa ili norma iz prethodnog podstavka, kad je sukladan s hrvatskim normama koje nisu usklađene s europskim normama, odnosno s pravilima tehnike, te pravilima kojima se na uobičajen način štiti sigurnost i zdravlje korisnika.

Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje način propisivanja tehničkih zahtjeva za proizvode i postupaka ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima te donošenje tehničkih propisa kojima nadležni ministri i ravnatelji državnih upravnih organizacija (u daljnjemu tekstu: čelnici tijela državne uprave), na temelju ovoga Zakona, za pojedine proizvode, odnosno skupine proizvoda podrobnije uređuju najmanje jedan od sljedećih elemenata: – tehničke zahtjeve koje moraju zadovoljiti proizvodi koji se stavljaju na tržište i/ili uporabu...

Članak 3.

Tehnički propis je propis u kojem se tehnički zahtjevi daju izravno ili upućivanjem na normu, tehničku specifikaciju ili upute za primjenu ili pak uključivanjem sadržaja tih dokumenata.

Članak 5.

5) Tehničkim se propisom može odrediti da se pretpostavlja da je proizvod sukladan s tehničkim propisima ako odgovara zahtjevima hrvatskih norma kojima su prihvaćene usklađene europske norme.

Zakon o zaštiti potrošača

Isprave koje prate proizvod

Članak 14.

(1) Trgovac mora prigodom prodaje proizvoda potrošaču predati ... (deklaraciju, jamstvo, tehničku uputu, uputu za sklapanje, uputu za uporabu, popis ovlaštenih servisa i sl.).

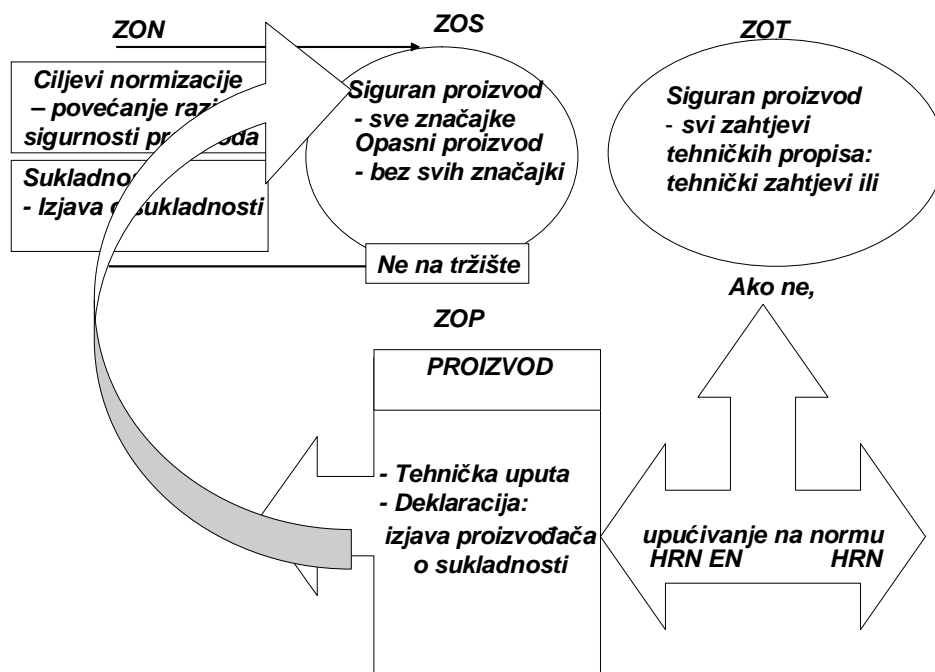
Članak 17.

(1) Deklaracija je obvezna za svaki proizvod i mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

...izjavu proizvođača o sukladnosti proizvoda s propisanim uvjetima, ako ti uvjeti postoje.

Povezanost navedenih odredbi navedenih zakona prikazuje slika 1.

Slika 1: Povezanost odredbi zakona koji definiraju kvalitetu proizvoda u RH

ZON - Zakon o normizaciji

ZOS - Zakon o sigurnosti proizvoda

ZOT - Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti.

ZOP - Zakon o zaštiti potrošača

Toliko o zakonima koji bi se morali poštovati na svim razinama. Svako nepoštovanje zakona u civiliziranom svijetu je kažnjivo.

Možda bi tako bilo i u Hrvatskoj, ali je nemoguće zbog osnovnog razloga, a taj je sljedeći: **Uredba ne sadrži kaznene odredbe!**?

Uredbom je dijelom regulirana kakvoća, asortiman motornih goriva i praćenje kakvoće tekućih naftnih goriva (čl. 27.). Sam pojam «praćenje» sugerira da nema nadzora, a što će onda i kaznene odredbe. Da postoji nadzor, Vlada bi se mogla očitovati o kvaliteti goriva. Međutim, i praćenje kvalitete je predviđeno Programom, ali tek od 2008. godine. Apsurd je to veći, što Vlada RH, na usuglašeni prijedlog Ministarstva nadležnog za energetiku (člankom 18. i 19. Uredbe), izdaje dozvolu o količinama goriva koje se smiju stavljati na domaće tržište, a ne udovoljavaju graničnim vrijednostima i drugim značajkama kvalitete propisane Uredbom.

Sada Vlada naručuje studiju, namjerno izostavljajući stručnjake bez kojih će studija biti invalidna. Kako je moguće da država nema povjerenja u svoje stručnjake, jer ne zaboravimo da je INA još uvijek većinskim dijelom u vlasništvu države! Koga se ovdje štiti? Vjerojatno one zbog kojih su i izostavljene kaznene odredbe i nadzor kvalitete.

Zlatko Posavec